

MESTSKÉ ZASTUPITEĽSTVO MESTA BREZNA
24. JÚN 2026

NÁVRH NA UZNESENIE

Číslo poradia: 9.4

Odborné stanovisko Hlavnej kontrolórky mesta Brezna k Záverečnému účtu mesta Brezna za rok 2025

Mestské zastupiteľstvo mesta Brezna

I/ Berie na vedomie

Odborné stanovisko Hlavnej kontrolórky mesta Brezna k Záverečnému účtu mesta Brezna za rok 2025

ODBORNÉ STANOVISKO HLAVNEJ KONTROLÓRKY K NÁVRHU ZÁVEREČNÉHO ÚČTU MESTA BREZNA ZA ROK 2025

V zmysle § 18f ods. 1 písmeno c) zákona č.369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov predkladám odborné stanovisko k návrhu záverečného účtu mesta Brezna za rok 2025.

Odborné stanovisko k návrhu záverečného účtu mesta Brezna za rok 2025 je vypracované na základe zverejneného návrhu záverečného účtu mesta Brezna za rok 2025 (ďalej len „návrh záverečného účtu“).

Návrh záverečného účtu je vypracovaný v súlade so zákonom č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy“).

Návrh záverečného účtu je predložený na rokovanie mestského zastupiteľstva v zákonom stanovenej lehote do 30. júna 2026.

Návrh záverečného účtu bol verejne prístupný na úradnej tabuli mesta, na elektronickej úradnej tabuli a na webovom sídle mesta v zákonom stanovenej lehote v súlade s § 9 ods. 2 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení a § 16 ods. 9 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy. V súlade s platnou právnou úpravou bolo vykonané pripomienkové konanie k návrhu záverečného účtu.

Mesto pri zostavení návrhu záverečného účtu postupovalo podľa § 16 ods. 1 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a po skončení rozpočtového roka údaje o rozpočtovom hospodárení súhrnne spracovalo do návrhu záverečného účtu.

Mesto si splnilo povinnosť podľa § 16 ods. 3 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a dalo si overiť účtovnú závierku audítorom podľa osobitného predpisu, ktorým je zákon č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov (§ 9 ods. 4). Výrok audítora je súčasťou návrhu záverečného účtu.

Predložený návrh záverečného účtu obsahuje relevantné náležitosti podľa § 16 ods. 5 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy:

- a) údaje o plnení rozpočtu v členení podľa § 10 ods. 3 v súlade s rozpočtovou klasifikáciou,
- b) bilanciu aktív a pasív,
- c) prehľad o stave a vývoji dlhu,
- d) údaje o hospodárení príspevkových organizácií,
- e) hodnotenie plnenia programov rozpočtu mesta.

Prehľad o poskytnutých dotáciách podľa § 7 ods. 4 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v členení podľa jednotlivých príjemcov je súčasťou časti B návrhu záverečného účtu pod názvom „Finančné usporiadanie vzťahov“.

Údaje o plnení rozpočtu sú spracované podľa rozpočtovej klasifikácie v súlade s Opatrením MF SR č. MF/010175/2004-42, ktorým sa ustanovuje druhová, organizačná a ekonomická klasifikácia rozpočtovej klasifikácie, ktorá je záväzná pri zostavovaní, sledovaní a vyhodnocovaní rozpočtov územnej samosprávy v znení neskorších predpisov.

1. ROZPOČTOVÉ HOSPODÁRENIE

Viacročný programový rozpočet mesta Brezno na roky 2025 – 2027 (ďalej len „rozpočet“) bol schválený uznesením mestského zastupiteľstva č. 223/2024 zo dňa 11. 12. 2024.

Mesto zostavilo rozpočet v súlade s § 10 ods. 3 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy. Rozpočet bol zostavený a schválený ako vyrovnaný. Bežný rozpočet bol schválený ako prebytkový a kapitálový rozpočet ako schodkový, pričom mesto plánovalo vykryť schodok kapitálového rozpočtu úverom zo ŠFRB a úverom z Environmentálneho fondu.

Schválený rozpočet bol v súlade s §12 ods. 3 a §14 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v priebehu roku 2024 upravovaný rozpočtovými opatreniami.

Mestské zastupiteľstvo prerokovalo a schválilo 5 zmien rozpočtu:

- prvá zmena schválená dňa 19. februára 2025 uznesením č. 15/2025
- druhá zmena schválená dňa 14. mája 2025 uznesením č. 63/2025
- tretia zmena schválená dňa 28. mája 2025 uznesením č. 74/2025
- štvrtá zmena schválená dňa 25. júna 2025 uznesením č. 98/2025
- piata zmena schválená dňa 24. septembra 2025 uznesením č. 146/2025

Ďalšie zmeny rozpočtu boli vykonané v súlade s uznesením mestského zastupiteľstva č. 168/2016 zo 15.11.2016, na základe ktorého o zmenách rozpočtu môže za podmienok určených zastupiteľstvom rozhodnúť primátor mesta. Týchto zmien bolo celkovo 394, o všetkých bolo písomne informované mestské zastupiteľstvo.

Hospodárenie mesta v roku 2025 dokumentuje nasledovná tabuľka:

	Schválený rozpočet	Rozpočet po zmenách	Čerpanie rozpočtu
Bežný rozpočet			
Bežné príjmy	23 396 363	30 864 573	30 864 570,51
Bežné výdavky	22 170 106	26 061 479	25 618 451,16
Prebytok bežného rozpočtu	1 226 257	4 803 094	5 246 119,35
Kapitálový rozpočet			
Kapitálové príjmy	4 995 131	4 938 525	4 938 523,18
Kapitálové výdavky	7 812 587	11 014 883	8 094 740,08
Schodok kapitálového rozpočtu	- 2 817 456	- 6 076 358	- 3 156 216,90
ROZPOČET			
Príjmy	28 391 494	35 803 098	35 803 093,69
Výdavky	29 982 693	37 076 362	33 713 191,24
SCHODOK ROZPOČTU	- 1 591 199	- 1 273 264	- 2 089 902,45
Finančné operácie			
Príjmové finančné operácie	2 815 254	3 073 152	3 073 150,74
Výdavkové finančné operácie	1 224 055	1 177 863	1 177 862,33
Rozdiel vo finančných operáciách	1 591 199	1 895 289	1 895 288,41

(údaje sú uvedené v €)

Hospodárenie mesta v sledovanom období hodnotím ako stabilné. Uvádzam niekoľko kľúčových skutočností, ktoré majú zásadný význam aj pre nastavenie finančného manažmentu mesta do budúcnosti:

- bol zaznamenaný výrazný nárast bežných príjmov v porovnaní s pôvodne schváleným rozpočtom cca o 7,5 ml. € a následne aj vyššie čerpanie bežných výdavkov v porovnaní s pôvodne schváleným rozpočtom cca o 3,5 ml. €;
- plnenie kapitálových príjmov a čerpanie kapitálových výdavkov bolo vyvážené a neboli zaznamenané odchýlky od rozpočtovaných súm;
- dosiahnutý vysoký prebytok bežného rozpočtu umožnil krytie schodku kapitálového rozpočtu a úhradu splátok istiny návratných zdrojov financovania;
- bilanciou celkových príjmov a výdavkov bol zistený prebytok rozpočtu vo výške 2 090 tis. €, v tejto súvislosti je potrebné uviesť, že z tohto prebytku rozpočtu sa vylučujú nevyčerpané účelovo určené finančné prostriedky vo výške 3 430 tis. €;
- zostatok finančných operácií po vylúčení zostatku nevyčerpaných účelovo určených finančných prostriedkov je vo výške 555 086,43 € a tvorí základ pre tvorbu rezervného fondu v roku 2026.

Hospodárenie mesta v sledovanom období je možné porovnať s uplynulým obdobím:

2024	Schválený rozpočet	Rozpočet po zmenách	Čerpanie rozpočtu
Bežný rozpočet			
Bežné príjmy	20 335 295	26 150 705	26 150 700,44
Bežné výdavky	20 335 295	23 133 567	22 902 218,70
Prebytok bežného rozpočtu	0	3 017 138	3 248 481,74
Kapitálový rozpočet			
Kapitálové príjmy	2 039 915	2 246 748	2 246 748,21
Kapitálové výdavky	5 924 523	8 094 522	8 031 817,39
Schodok kapitálového rozpočtu	- 3 884 608	- 5 847 774	- 5 785 069,18
ROZPOČET			
Príjmy	22 375 210	28 397 453	28 397 448,65
Výdavky	26 259 818	31 228 089	30 934 036,09
SCHODOK ROZPOČTU	- 3 884 608	- 2 830 636	- 2 536 587,44
Finančné operácie			
Príjmové finančné operácie	4 805 010	5 207 870	5 158 998,02
Výdavkové finančné operácie	920 402	1 214 132	1 214 130,48
Rozdiel vo finančných operáciách	3 884 608	3 993 738	3 944 867,54
2023	Schválený rozpočet	Rozpočet po zmenách	Čerpanie rozpočtu
Bežný rozpočet			
Bežné príjmy	19 181 857	22 612 485	22 611 166,25
Bežné výdavky	19 181 857	21 942 074	21 490 126,35
Prebytok bežného rozpočtu	0	670 411	1 121 039,90
Kapitálový rozpočet			
Kapitálové príjmy	15 758 526	9 890 005	9 436 994,71
Kapitálové výdavky	23 957 487	20 601 292	15 302 247,78
Schodok kapitálového rozpočtu	-8 198 961	-10 711 287	-5 865 253,07
ROZPOČET			
Príjmy	34 940 383	32 502 490	32 048 160,96
Výdavky	43 139 344	42 543 366	36 792 374,13
SCHODOK ROZPOČTU	- 8 198 961	-10 040 876	-4 744 213,17
Finančné operácie			
Príjmové finančné operácie	10 122 773	12 542 363	7 586 254,46
Výdavkové finančné operácie	1 923 812	1 983 101	1 983 099,43
Rozdiel vo finančných operáciách	8 198 961	10 559 262	5 603 155,03
2022	Schválený rozpočet	Rozpočet po zmenách	Čerpanie rozpočtu

Bežný rozpočet			
Bežné príjmy	17 587 741	20 014 220	20 014 224,73
Bežné výdavky	17 258 349	18 516 975	18 359 180,54
Prebytok bežného rozpočtu	329 392	1 497 245	1 655 044,19
Kapitálový rozpočet			
Kapitálové príjmy	13 608 646	5 086 129	5 086 128,62
Kapitálové výdavky	16 951 666	6 426 587	5 102 606,35
Schodok kapitálového rozpočtu	- 3 343 020	- 1 340 458	- 16 477,73
ROZPOČET			
Príjmy	31 196 387	25 100 349	25 100 353,35
Výdavky	34 210 015	24 943 562	23 461 786,89
PREBYTOK ROZPOČTU	- 3 013 628	+ 156 787	+ 1 638 566,46
Finančné operácie			
Príjmové finančné operácie	4 759 620	1 551 365	1 529 165,78
Výdavkové finančné operácie	1 745 992	1 672 573	1 672 570,27
Rozdiel vo finančných operáciách	3 013 628	- 121 208	- 143 404,49
2021	Schválený rozpočet	Rozpočet po zmenách	Čerpanie rozpočtu
Bežný rozpočet			
Bežné príjmy	15 547 940	18 037 024	18 037 035,10
Bežné výdavky	14 617 461	16 466 888	16 341 380,87
Prebytok bežného rozpočtu	+ 930 479	+ 1 570 136	+ 1 695 354,23
Kapitálový rozpočet			
Kapitálové príjmy	4 981 499	2 329 104	2 239 104,90
Kapitálové výdavky	11 458 953	5 907 969	5 905 635,29
Schodok kapitálového rozpočtu	- 6 477 454	- 3 578 865	- 3 576 530,39
ROZPOČET			
Príjmy	20 529 439	20 366 128	20 366 140,00
Výdavky	26 076 414	22 374 857	22 247 316,16
SCHODOK ROZPOČTU	- 5 546 975	- 2 008 729	- 1 881 176,16
Finančné operácie			
Príjmové finančné operácie	6 835 000	3 750 777	3 748 454,23
Výdavkové finančné operácie	1 288 025	1 106 560	1 106 559,23
Rozdiel vo finančných operáciách	+ 5 546 975	+ 2 644 217	+ 2 641 895,00
2020	Schválený rozpočet	Rozpočet po zmenách	Čerpanie rozpočtu
Bežný rozpočet			
Bežné príjmy	16 839 810	17 452 505	17 452 508,48
Bežné výdavky	15 542 278	15 293 236	15 182 726,55
Prebytok bežného rozpočtu	1 297 532	2 159 269	2 269 781,93
Kapitálový rozpočet			
Kapitálové príjmy	4 929 941	2 457 442	2 457 440,69
Kapitálové výdavky	6 057 473	4 495 087	4 190 126,51
Schodok kapitálového rozpočtu	- 1 127 532	- 2 037 645	- 1 732 685,82
ROZPOČET			
Príjmy	21 769 751	19 909 947	19 909 949,17
Výdavky	21 599 751	19 788 323	19 372 853,06
PREBYTOK ROZPOČTU	+ 170 000	+ 121 624	+ 537 096,11
Finančné operácie			
Príjmové finančné operácie	170 500	1 740 660	1 707 985,47
Výdavkové finančné operácie	340 500	1 029 647	1 029 645,65
Rozdiel vo finančných operáciách	- 170 000	711 013	678 339,82

(údaje sú uvedené v €)

1.1. PLNENIE ROZPOČTU PRÍJMOV

Vlastné príjmy bežného rozpočtu predstavovali daňové príjmy a nedaňové príjmy u kapitálového rozpočtu išlo najmä o príjmy z predaja majetku. Cudzie príjmy bežného

rozpočtu boli tvorené dotáciami na činnosť preneseného výkonu štátnej správy a príjmami od obcí na činnosť spoločnej úradovne; kapitálové príjmy boli tvorené dotáciami, ktoré mesto získalo cez projekty Európskej únie a od iných subjektov verejnej správy.

Mesto v roku 2025 plnilo rozpočet príjmov nasledovne:

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
Bežné príjmy	23 396 363	30 864 573	30 864 570,51
Kapitálové príjmy	4 995 131	4 938 525	4 938 523,18

(údaje sú uvedené v €)

v porovnaní s uplynulými rokmi:

2024	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
Bežné príjmy	20 335 295	26 150 705	26 150 700,44
Kapitálové príjmy	2 039 915	2 246 748	2 246 748,21
2023	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
Bežné príjmy	19 181 857	22 612 485	22 611 166,25
Kapitálové príjmy	15 758 526	9 890 005	9 436 994,71
2022	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
Bežné príjmy	17 587 741	20 014 220	20 014 224,73
Kapitálové príjmy	13 608 646	5 086 129	5 086 128,62
2021	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
Bežné príjmy	15 547 940	18 037 024	18 037 035,10
Kapitálové príjmy	4 981 499	2 329 104	2 329 104,90
2020	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
Bežné príjmy	16 839 810	17 452 505	17 452 508,48
Kapitálové príjmy	4 929 941	2 457 442	2 457 440,69

(údaje sú uvedené v €)

Z porovnania je zrejmé, že bol dosiahnutý významný nárast bežných príjmov oproti schválenému rozpočtu, ako aj oproti uplynulému obdobiu. Bežné príjmy boli naplnené vysoko nad ich schválenú úroveň, čo hodnotím veľmi kladne.

Kapitálové príjmy boli rozpočtované pragmaticky, čím bol dosiahnutý aj realistický výsledok, kapitálové príjmy dosiahli rozpočtovanú úroveň.

Plnenie rozpočtu bežných príjmov

Bežné príjmy zahŕňajú vlastné príjmy (daňové a nedaňové) a cudzie príjmy (granty a transfery); ich plnenie bolo v roku 2025 nasledovné:

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
Daňové príjmy	10 965 070	11 019 143	11 019 141,90
Nedaňové príjmy	4 571 820	7 808 375	7 808 377,55
Granty a transfery	7 859 473	12 037 055	12 037 051,06

(údaje sú uvedené v €)

Z tabuľky je zrejmé, že na prekročení bežných príjmov oproti schválenému rozpočtu sa podieľajú daňové príjmy a najmä nedaňové príjmy, konkrétne príjmy z podnikania a vlastníctva majetku a granty a transfery. Ostatné kategórie bežných príjmov dosiahli rozpočtovanú úroveň.

Plnenie bežných príjmov v uplynulých rokoch bolo nasledovné:

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
Daňové príjmy	12 176 248	12 316 847	12 316 847,26
Nedaňové príjmy	2 991 274	4 860 127	4 860 125,12
Granty a transfery	5 167 773	8 973 731	8 973 728,06
2023	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
Daňové príjmy	11 909 843	12 294 529	12 294 532,12
Nedaňové príjmy	2 391 785	2 124 136	2 122 818,47
Granty a transfery	4 880 229	8 193 820	8 193 815,66
2022	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
Daňové príjmy	10 457 139	11 187 055	11 187 055,06
Nedaňové príjmy	2 189 461	2 921 330	2 921 337,58
Granty a transfery	4 941 141	5 905 835	5 905 832,09
2021	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
Daňové príjmy	9 860 335	10 442 810	10 442 811,33
Nedaňové príjmy	1 782 722	1 822 695	1 822 707,50
Granty a transfery	3 904 883	5 771 519	5 771 516,27
2020	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
Daňové príjmy	10 407 723	10 004 682	10 004 682,96
Nedaňové príjmy	2 497 178	1 698 317	1 698 318,06
Granty a transfery	3 934 909	5 700 027	5 749 507,46

(údaje sú uvedené v €)

Z porovnania je zrejmé, že k zvýšeniu príjmov oproti minulosti došlo u nedaňových príjmov a u grantov a transferov. Naopak u daňových príjmov sme zaznamenali po prvýkrát ich pokles.

Daňové príjmy

Najväčší podiel na celkovom objeme daňových príjmov má výnos dane poukazovanej územnej samospráve zo štátu, tzv. podielová daň zo štátneho rozpočtu (ŠR).

Jej vývoj dokumentuje nasledovná tabuľka:

Rok	Schválený rozpočet	Skutočnosť
2020	8 307 851 €	7 871 216 €
2021	7 791 391 €	8 150 393 €
2022	8 385 195 €	9 023 177 €
2023	9 424 273 €	9 558 511 €
2024	9 620 362 €	9 443 265 €
2025	8 051 400 €	8 041 116 €

Najpodstatnejšou časťou bežných príjmov mesta je daň z príjmov fyzických osôb tzv. podielová daň zo štátneho rozpočtu, ktorá v roku 2025 predstavovala len 26,05 % (v minulom roku to bolo 36,11 % z celkových skutočných bežných príjmov a v roku 2023 to bolo 42,27 %). Podiel tejto dane na celkových bežných príjmov klesá z dôvodu rastu nedaňových príjmov. Je dôležité uviesť, že trend vývoja podielovej dane nerastie ako v minulosti a mesto dosiahlo nižší výnos podielovej dane ako minulý rok a aj ako si rozpočtovalo. V decembri 2024 MF SR zverejnilo prognózovaný podiel na výnose podielovej dane pre rok 2025 vrátane jej zúčtovania za rok 2024 pre mesto vo výške 8 049 591 (v minulom roku - 9 704 925 €), vo februári 2025 bola upravená prognóza na 8 149 298 € (v minulom roku - 9 593 978 €), v júni 2025 na 7 888 839 € (v minulom roku - 9 454 317 €) a v septembri 2025 na 8 057 959 € (v minulom roku - 9 414 159 €).

V skutočnosti boli mestu v roku 2025 (vrátane zúčtovania roku 2024) poukázané podielové dane vo výške 8 041 115,53 € (v minulom roku - 9 443 264,92 €).

Stabilný je aj vývoj u vlastných daňových príjmov. Z prehľadu je zrejmý pokles výnosu dane z bytov. Vyšší ako za uplynulé obdobie je výnos z poplatku za komunálny odpad.

Vývoj plnenia výnosu z miestnych daní a poplatku za komunálny odpad a drobný stavebný odpad:

	Daň z pozemkov	Daň zo stavieb	Daň z bytov	Poplatok za komunálny odpad a drobný stavebný odpad
Skutočnosť 2020	243 693 €	1 075 645€	115 189 €	577 619 €
Skutočnosť 2021	254 280 €	1 190 423 €	117 452 €	594 338 €
Skutočnosť 2022	192 511 €	1 130 576 €	114 667 €	576 423 €
Skutočnosť 2023	307 966 €	1 158 876 €	189 275 €	813 943€
Skutočnosť 2024	273 982 €	1 248 475 €	225 656 €	848 917€
Skutočnosť 2025	293 195 €	1 249 746 €	194 945 €	961 297€

Výber ostatných miestnych daní v roku 2025 v porovnaní s minulými rokmi dokumentuje nasledujúca tabuľka:

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Daň za psa	14 553	13 352	12 791	17 540	17 284	16 538
Za nevýherné hracie automaty	150	825	250	300	319	300
Za predajné automaty	544	533	638	608	1 175	1 444
Za ubytovanie	16 474	14 805	17 721	20 640	25 402	22 793
Za užívanie verejného priestranstva	89 424	106 016	116 769	226 408	232 168	237 264

(údaje sú uvedené v €)

U ostatných miestnych daní je zaznamenaný skôr ich pokles, mierne sa zvýšil len výnos dane za predajné automaty a dane za užívanie verejného priestranstva.

Pri plnení daňových príjmov za rok 2025 je možné konštatovať, že podielová daň zo štátneho rozpočtu klesá (je to vplyv zmeny financovania materských škôl). Výnos miestnych daní je stabilný. Manažmentu mesta odporúčam vykonať analýzu možností rastu vlastných daňových príjmov, aby bolo jasné, či je mesto na limite ich plnenia alebo je priestor na ich rast, najmä efektívnejším a účinnejším vymáhaním daňových pohľadávok. Tiež odporúčam, aby mesto pokračovalo vo vymáhaní daňových pohľadávok a efektívnejšie pristupovalo aj k vymáhaniu daňových sankcií.

Nedaňové príjmy

Zahrňajú príjmy z podnikania a vlastníctva majetku a príjmy z administratívnych a iných poplatkov; ich plnenie bolo v roku 2025 nasledovné:

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
Z podnikania a vlastníctva majetku	2 828 527	5 544 748	5 544 748,83
Administratívne a iné poplatky	1 694 143	2 030 538	2 030 539,74
Úroky	5 000	2 684	2 683,57
Iné nedaňové príjmy	44 150	230 405	230 405,41

v porovnaní s uplynulými rokmi:

2024	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
Z podnikania a vlastníctva majetku	1 263 850	3 108 623	3 108 621,94
Administratívne a iné poplatky	1 666 874	1 541 366	1 541 366,05
Úroky	400	5 498	5 498,10
Iné nedaňové príjmy	60 150	204 640	204 639,03
2023	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
Z podnikania a vlastníctva majetku	1 062 056	518 598	518 596,60
Administratívne a iné poplatky	1 245 029	1 453 938	1 453 944,77
Úroky	0	4 185	4 185,35
Iné nedaňové príjmy	84 700	147 415	146 091,75
2022	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
Z podnikania a vlastníctva majetku	926 656	1 484 963	1 484 964,60
Administratívne a iné poplatky	1 166 405	1 240 045	1 240 048,61
Úroky	100	0	0,00
Iné nedaňové príjmy	96 300	196 322	196 324,37
2021	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
Z podnikania a vlastníctva majetku	856 756	839 453	839 455
Administratívne a iné poplatky	829 266	772 657	772 664
Úroky	200	0	0
Iné nedaňové príjmy	96 500	210 585	210 588
2020	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
Z podnikania a vlastníctva majetku	1 604 971	527 909	527 906,59
Administratívne a iné poplatky	748 957	638 379	638 380,15
Úroky	7 000	74	74,96
Iné nedaňové príjmy	136 250	531 955	531 956,36

(údaje sú uvedené v €)

Nedaňové príjmy v roku 2025 zaznamenali významný rast vo všetkých kategóriách (a to aj oproti schválenému rozpočtu ako aj oproti minulým obdobiam).

Príjmy z podnikania a vlastníctva majetku sú tou kategóriou bežných príjmov, ktorá spôsobila ich celkový nárast a z naplnenia ktorých bol dosiahnutý významný prebytok bežného rozpočtu. Ide o príjem z prenajatých lesných pozemkov od obchodnej spoločnosti - LESY MESTA BREZNO s.r.o. vo výške 4 757 109,46€ (minulý rok - 2 218 743,43 €).

Príjem z prenájmu lesných pozemkov, na ktorých hospodári obchodná spoločnosť - LESY MESTA BREZNO s. r. o. sú bohatstvom a obrovskou devízou mesta. Odporúčam, aby mesto príjem z prenájmu týchto lesných pozemkov používalo na rozvoj mesta a na zhodnocovanie svojho majetku, nakoľko ide o jedinečný príjem, ktorý nie je možné každoročne opakovať.

Príjmy z podnikania - dividendy z účasti na majetku mesta v roku 2025 neboli dosiahnuté (minulý rok to bolo 63 654,79).

Príjmy z prenajatých pozemkov (okrem prenajatých lesných pozemkov) mesto získalo vo výške 169 449 € (minulý rok - 167 891,9 € a v roku 2023 - 196 057,68 €), z toho najvyššie príjmy boli z prenájmu verejného priestranstva – jarmoky a poľovných revírov.

Mesto každoročne získava príjmy z prenajatých budov, priestorov a objektov – 219 313,84 € (v roku 2024 to bolo 260 340,85 €, v roku 2023 - 208 707,27 €, v roku 2022 - 232 799,65 € a v roku 2021 vo výške 234 735,39 €).

Príjmy z prenajatých strojov, prístrojov, zariadení, techniky a náradia, konkrétne príjem z prenájmu tepelných zdrojov od obchodnej spoločnosti mesta Brezna - ENERGIA BREZNO, s. r. o. sa oproti minulým rokom zvýšil na 390 697,70 € (v minulých rokoch to bola suma 96 513 €, išlo o príjem z prenájmu tepelných zdrojov Veolia Energia Brezno a. s., pričom 60 000,00 € mesto Brezno podľa platného dodatku ku zmluve bolo povinné investovať späť do technologických zariadení na výrobu tepla).

Pri príjmoch z majetku mesta je dôležité, aby vlastník efektívne a účinne nakladal so svojím majetkom a dosahoval z hospodárenia s ním príjmy, ktoré by vykryli aspoň výdavky spojené s jeho nakladaním a udržiavaním.

V roku 2025 mesto zaznamenalo rast administratívnych a iných príjmov a to najmä z dôvodu rastu príjmov rozpočtových organizácií. Celkove boli tieto príjmy dosiahnuté vo výške 1 118 942,13 €, z toho školy a školské zariadenia vo výške 706 419,05 € a Zariadenie sociálnych služieb LUNA, ktoré prešlo do zriaďovateľskej pôsobnosti mesta (od 1.8.2025 do 31.12.2025) vo výške 412 523,08 €.

Do tejto kategórie príjmov sú zaradené príjmy zo správnych poplatkov, ktoré predstavujú príjmy vyberané mestom v zmysle platných právnych predpisov (správne poplatky vyberané za overovanie listín, za vydanie rybárskych lístkov, za vydanie povolenia na zmenu užívania, za zmenu licencie, správne poplatky v zmysle stavebného zákona, správne poplatky matriky), príjmy za porušenie predpisov a to napr. z omeškaných úhrad, porušenie VZN v oblasti životného prostredia, za záškoláctvo, pokuty uložené v blokovom konaní (mestská polícia), pokuty uložené stavebným úradom, sankcie za nedodržanie lehoty a pod.

Veľkú časť administratívnych príjmov tvoria príjmy za poskytované služby t. j. za opatrovateľskú službu, služby poskytované v útulku „Nádej“, za poskytovanie sociálnych služieb – zdravotných pomôcok, za služby v mestskej knižnici apod.

Iné nedaňové príjmy, najmä príjmy z ročného zúčtovania zdravotného a sociálneho poistenia, z dobropisov, z náhrad poistného plnenia, ale aj finančná náhrada za výrub drevín vo výške spoločenskej hodnoty drevín, dosiahli výšku 230 405,41 €.

V návrhu záverečného účtu je podrobne uvedené vecné aj finančné plnenie nedaňových príjmov.

Granty a transfery

Ide o príjmy získané v rámci sektoru verejnej správy, sú to príjmy účelovo určené na financovanie preneseného výkonu štátnej správy v rámci Ministerstva školstva, výskumu, vývoja a mládeže SR, dotácie z Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR, dotácie z Banskobystrického samosprávneho kraja, účelové dary od fyzických a právnických osôb a iné dotácie.

Schválený rozpočet grantov a transferov bol vysoko prekročený. V roku 2025 boli mestu poskytnuté granty a transfery 12 037 051,06 € (v minulom roku vo výške 8 962 129,16 €, v roku 2023 - 8 193 815,66 €, v roku 2022 - 5 905 832,09 €).

V návrhu záverečného účtu je spracovaný podrobný prehľad o poskytnutých transferoch a grantoch pre mesto – je uvedený poskytovateľ, účel a aj poskytnutá suma. Najväčší objem

z poskytnutých transferov predstavujú normatívne a nenormatívne finančné prostriedky určené najmä na financovanie školstva, avšak významný objem predstavujú aj transfery do oblasti sociálnej práce.

Plnenie rozpočtu kapitálových príjmov

Schválený rozpočet vlastných kapitálových príjmov (z predaja kapitálových aktív – pozemkov, budov a bytov) sa v priebehu roka upravoval na základe skutočne získaných výnosov z predaja majetku mesta a rovnako sa upravoval aj rozpočet kapitálových grantov a transferov:

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
Príjem z predaja majetku	300 000	109 999	109 998,59
Tuzemské kapitálové granty a transfery	4 695 131	4 828 526	4 828 524,59

(údaje sú uvedené v €)

Schválený príjem z predaj majetku sa ako aj po minulé roky nepodarilo dosiahnuť. Pri cudzích kapitálových príjmoch sa schválený rozpočet podarilo naplniť na úroveň 100%.

V návrhu záverečného účtu je spracovaný podrobný prehľad o poskytnutých kapitálových transferoch a grantoch pre mesto – je uvedený poskytovateľ, účel a aj poskytnutá suma.

1.2. ČERPANIE ROZPOČTU VÝDAVKOV

Čerpanie výdavkov je priamo závislé na plnení príjmov (bežné výdavky) a na disponibilných kapitálových zdrojoch (kapitálové výdavky). Čerpanie výdavkov bolo prekročené oproti schválenému rozpočtu, a to tak u bežných ako aj kapitálových výdavkov.

V roku 2025 boli výdavky čerpané nasledovne:

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
Bežné výdavky	22 170 106	26 061 479	25 618 451,16
Kapitálové výdavky	7 812 587	11 014 883	8 094 740,08

(údaje sú uvedené v €)

v porovnaní s uplynulým obdobím:

2024	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
Bežné výdavky	20 335 295	23 133 567	22 902 218,70
Kapitálové výdavky	5 924 523	8 094 522	8 031 817,39
2023	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
Bežné výdavky	19 181 857	21 942 074	21 490 126,35
Kapitálové výdavky	23 957 487	20 601 292	15 302 247,78
2022	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
Bežné výdavky	17 258 349	18 516 975	18 359 180,54
Kapitálové výdavky	16 951 666	6 426 587	5 102 606,35
2021	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
Bežné výdavky	14 617 461	16 466 888	16 341 680,87
Kapitálové výdavky	11 458 953	5 907 969	5 905 635,29

2020	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
Bežné výdavky	15 542 278	15 293 236	15 182 726,55
Kapitálové výdavky	6 057 473	4 495 087	4 190 126,51

(údaje sú uvedené v €)

Rastúci je trend čerpania bežných výdavkov, ktorý sa za uplynulé obdobie nezastavil. V roku 2025 jedným z dôvodov rastu je, že do zriaďovateľskej pôsobnosti mesta prešlo Zariadenie sociálnych služieb LUNA.

Čerpanie rozpočtu bežných výdavkov

Vývoj čerpania rozpočtu bežných výdavkov:

Rok	Rozpočet po zmenách	Skutočnosť
2020	15 293 236 €	15 182 726 €
2021	16 466 888 €	16 341 681 €
2022	18 516 975 €	18 359 181 €
2023	21 942 074 €	21 490 126 €
2024	23 133 567 €	22 902 219 €
2025	26 061 479 €	25 618 451 €

Bežné výdavky boli v roku 2025 podľa ekonomickej rozpočtovej klasifikácie čerpané nasledovne:

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
Mzdy, platy, OON	8 924 663	10 664 760	10 659 486,74
Poistné a príspevky do poisťovní	3 485 730	4 123 425	4 123 436,88
Tovary a služby	4 386 514	5 982 517	5 546 319,81
Bežné transfery	5 066 495	5 039 095	5 037 524,97
Splácanie úrokov	306 704	251 682	251 682,76

(údaje sú uvedené v €)

v porovnaní s minulým obdobím:

2024	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť	% plnenia
Mzdy, platy, OON	8 339 352	9 269 045	9 243 351,83	99,73
Poistné a príspevky do poisťovní	3 067 268	3 582 518	3 577 637,13	99,87
Tovary a služby	4 040 126	5 265 438	5 066 855,40	96,23
Bežné transfery	4 558 460	4 734 914	4 732 725,68	99,96
Splácanie úrokov	330 089	281 652	281 648,66	100,00
2023	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť	% plnenia
Mzdy, platy, OON	7 495 212	8 324 115	8 311 438,66	99,85
Poistné a príspevky do poisťovní	2 956 533	3 131 200	3 128 321,02	99,91
Tovary a služby	4 279 441	5 443 822	5 019 654,94	92,21
Bežné transfery	4 349 537	4 869 178	4 856 955,50	99,75
Splácanie úrokov	101 134	173 759	173 756,23	100,00
2022	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť	% plnenia
Mzdy, platy, OON	7 065 847	7 418 467	7 385 402,08	99,55
Poistné a príspevky do poisťovní	2 749 237	2 797 329	2 791 720,85	99,80

Tovary a služby	3 864 825	4 293 242	4 180 656,44	97,38
Bežné transfery	3 479 528	3 941 461	3 934 928,29	99,83
Splácanie úrokov	98 912	66 476	66 472,88	100,00
2021	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť	% plnenia
Mzdy, platy, OON	5 924 019	6 653 562	6 646 655,75	99,90
Poistné a príspevky do poisťovní	2 342 764	2 529 998	2 525 149,80	99,81
Tovary a služby	3 322 868	3 887 725	3 780 583,09	95,39
Bežné transfery	2 952 090	3 329 238	3 322 928,38	99,81
Splácanie úrokov	75 720	66 365	66 363,85	100,00
2020	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť	% plnenia
Mzdy, platy, OON	6 368 409	6 320 009	6 302 832,55	99,73
Poistné a príspevky do poisťovní	2 395 049	2 306 708	2 306 643,94	99,99
Tovary a služby	4 011 863	3 743 680	3 650 418,69	97,51
Bežné transfery	2 686 411	2 852 493	2 852 487,07	100,00
Splácanie úrokov	80 546	70 346	70 344,30	100,00

(údaje sú uvedené v €)

Čerpanie bežných výdavkov je v návrhu záverečného účtu podrobne okomentované aj podľa jednotlivých funkcií, ktoré samospráva mesta zabezpečuje (funkčná klasifikácia). V komentári je uvedené aké výdavky boli realizované v rámci školstva, sociálnej starostlivosti, kultúry, športu ale aj v rámci rozvoja obce a v rámci plnenia samosprávnych funkcií, ktoré mesto zabezpečuje prostredníctvom úradu a svojich organizácií.

Čerpanie rozpočtu kapitálových výdavkov

V roku 2025 bol schválený rozpočet kapitálových výdavkov vo výške 7 812 587 €, tento rozpočet bol v rámci procesu schvaľovania zmien rozpočtu upravený na sumu 11 014 883 €. Skutočnosť čerpania kapitálových výdavkov bola 8 094 740,08 €.

Čerpanie rozpočtu kapitálových výdavkov podľa ekonomickej rozpočtovej klasifikácie:

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
Nákup pozemkov a nehmotných aktív	177 999,00	265 942,00	265 942,70
Nákup budov, objektov alebo ich častí	400 001,00	225 267,00	225 266,70
Nákup strojov, prístrojov a zariadení	108 266,00	59 427,00	59 426,99
Nákup dopr. prostriedkov	14 146,00	67 482,00	67 481,95
Projektová dokumentácia	631 448,00	540 117,00	540 114,53
Realizácia stavieb	6 017 955,00	8 051 179,00	5 309 063,09
Rekonštrukcie a modernizácia strojov a zariadení	6 000,00	5 474,00	5 473,52
Ostatné kapitálové výdavky	400 672,00	0,00	0,00
Kapitálové transfery v rámci verejnej správy	56 100,00	511 425,00	333 400,33
Kapitálové transfery jednotlivcom a NO	0,00	17 355,00	17 355,00
Kapitálové transfery nefinančným subjektom	0,00	1 281 661,00	1 281 661,26

(údaje sú uvedené v €)

V návrhu záverečného účtu sú spracované tabuľky čerpania kapitálových výdavkov podľa ekonomickej klasifikácie a podľa funkčnej klasifikácie a komentár k čerpaniu kapitálových výdavkov. Návrh záverečného účtu obsahuje „Plnenie rozvojových programov mesta Brezna za rok 2025“ v štruktúre schválený rozpočet, upravený rozpočet a čerpanie vo finančnom vyjadrení a v percentách oproti upravenému rozpočtu.

Aj v nadchádzajúcom období odporúčam venovať zvýšenú pozornosť efektívnemu riadeniu rozvojových investičných programov. Kľúčovou prioritou by malo byť dokončenie už rozpracovaných projektov, ktoré predstavujú významné investície do rozvoja mesta. Z uvedeného dôvodu je nevyhnutné pristupovať k finančnému plánovaniu rozvojových investičných programov s maximálnou mierou zodpovednosti a obozretnosti. Rovnako je dôležité aktívne vyhľadávať možnosti získavania dodatočných zdrojov financovania, vrátane zapojenia sa do nových dotačných schém a partnerstiev. V tejto aktivite je mesto úspešné, čo hodnotím kladne.

1.3. FINANČNÉ OPERÁCIE

Súčasťou rozpočtu sú aj finančné operácie, ktorými sa vykonávajú prevody z peňažných fondov a realizujú sa návratné zdroje financovania a ich splácanie. Za finančné operácie sa považujú aj poskytnuté pôžičky a návratné finančné výpomoci z rozpočtu a ich splátky, vystavené a prijaté zmenky, predaj a obstaranie majetkových účastí.

Príjmové finančné operácie v roku 2025:

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
Z ostatných finančných operácií	6 024	1 478 488	1 478 486,06
Tuzemské úvery, pôžičky	2 809 230	1 594 664	1 594 664,68

(údaje sú uvedené v €)

Cez príjmové finančné operácie sa zapojili do rozpočtu nevyčerpané účelovo určené prostriedky vo výške 282 510,92 €, finančné prostriedky čerpané z fondu prevádzky, opráv a údržby bytov vo výške 8 570,95 € a prostriedky rezervného fondu vo výške 1 170 909,83 €.

Cez príjmové finančné operácie sa zapojili do rozpočtu aj návratné zdroje financovania, konkrétne

- úver zo Štátneho fondu rozvoja bývania vo výške 1 117 744,27 €, úverová zmluva so ŠFRB na obstaranie nájomných bytov výstavbou č. 600/231/2021, vrátane dodatku č. 1 a na obstaranie technickej vybavenosti pre obstarávané nájomné byty výstavbou č. 600/232/2021, vrátane dodatku č. 1,
- úver z Environmentálneho fondu 476 920,41 €, Zmluva č. 240545 08U03 zo dňa 21.01.2025 na KOMPOSTÁREŇ Brezno.

Výdavkové finančné operácie v roku 2025:

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
Splácanie domácej istiny	1 224 055	1 023 449	1 023 448,09
Iné finančné operácie	0	154 414	154 414,24

(údaje sú uvedené v €)

Cez výdavkové finančné operácie sa uhradili splátky istiny návratných zdrojov financovania v celkovej výške 1 023 448,09 €.

Cez výdavkové finančné operácie mesto uhradilo aj peňažné vklady do základného imania:

- uznesením zastupiteľstva č. 31/2025 zo dňa 13. 03. 2025 – peňažný vklad do základného imania obchodnej spoločnosti s ručením obmedzeným - SEKOLÓG s. r. o. vo výške 149 400,00 €,
- uznesením zastupiteľstva č. 93/2025 zo dňa 25. 06. 2025 bola založená obchodná spoločnosť - Investičná a bytová výstavba Mesta Brezno s. r. o., ktorej zakladateľom

a jediným spoločníkom je Mesto Brezno s obchodným podielom 100 % a majetkovou účasťou vo forme peňažného vkladu vo výške 5 000,00 €.

1.4. VÝSLEDOK HOSPODÁRENIA

Výsledok rozpočtového hospodárenia sa zisťuje po zúčtovaní celkových príjmov a výdavkov ako výsledok ich súhrnnej bilancie. Výsledok rozpočtového hospodárenia môže byť prebytok alebo schodok jej rozpočtu; podľa § 2 písm. b) a c) a § 10 ods. 3 písm. a) a b) zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy; prebytkom rozpočtu je kladný rozdiel medzi príjmami a výdavkami rozpočtu, schodkom rozpočtu je záporný rozdiel medzi príjmami a výdavkami rozpočtu. Pod príjmami a výdavkami rozpočtu sa chápu bežné príjmy a bežné výdavky (bežný rozpočet) a kapitálové príjmy a kapitálové výdavky (kapitálový rozpočet); súčasťou príjmov a výdavkov rozpočtu nie sú finančné operácie.

Hospodárenie mesta v roku 2025 dokumentuje nasledovná tabuľka:

	Schválený rozpočet	Rozpočet po zmenách	Čerpanie rozpočtu
Bežný rozpočet			
Bežné príjmy	23 396 363	30 864 573	30 864 570,51
Bežné výdavky	22 170 106	26 061 479	25 618 451,16
Prebytok bežného rozpočtu	1 226 257	4 803 094	5 246 119,35
Kapitálový rozpočet			
Kapitálové príjmy	4 995 131	4 938 525	4 938 523,18
Kapitálové výdavky	7 812 587	11 014 883	8 094 740,08
Schodok kapitálového rozpočtu	- 2 817 456	- 6 076 358	- 3 156 216,90
ROZPOČET			
Príjmy	28 391 494	35 803 098	35 803 093,69
Výdavky	29 982 693	37 076 362	33 713 191,24
SCHODOK ROZPOČTU	- 1 591 199	- 1 273 264	2 089 902,45
Finančné operácie			
Príjmové finančné operácie	2 815 254	3 073 152	3 073 150,74
Výdavkové finančné operácie	1 224 055	1 177 863	1 177 862,33
Rozdiel vo finančných operáciách	1 591 199	1 895 289	1 895 288,41

(údaje sú uvedené v €)

Mesto v roku 2025 hospodáril s prebytkom bežného rozpočtu vo výške 5 246 119,35 € a schodkom kapitálového rozpočtu vo výške 3 156 216,90 €. Celkovo hospodárenie mesta skončilo v roku 2025 s prebytkom rozpočtu vo výške 2 089 902,45 €, takto vykázaný prebytok rozpočtu je zistený v súlade s § 2 písm. c) a § 10 ods. 3 písm. a) a b) zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy. Rozdiel medzi príjmovými a výdavkovými finančnými operáciami mesta Brezno za rok 2025 je zostatok finančných prostriedkov vo výške 3 944 867,54 €. Rozdiel medzi schodkom rozpočtu a zostatkom finančných operácií je zostatok finančných prostriedkov vo výške vo výške 1 895 288,41 €.

Mesto k 31.12.2025 vykazuje nevyčerpané účelovo určené prostriedky poskytnuté v predchádzajúcom rozpočtovom roku zo ŠR, z rozpočtu EÚ alebo na základe osobitného predpisu, ktoré možno použiť v nasledujúcom rozpočtovom roku, vo výške 3 430 104,43 €.

Na účely tvorby peňažných fondov sa z prebytku rozpočtu tieto nevyčerpané účelovo určené prostriedky poskytnuté v predchádzajúcom rozpočtovom roku zo ŠR, z rozpočtu EÚ alebo na základe osobitného predpisu, vylučujú.

Zostatok finančných prostriedkov pre tvorbu peňažných fondov je vo výške 1 122 038,15 € a mesto navrhuje v súlade s platnou právnou úpravou tento zostatok finančných prostriedkov odvieť do rezervného fondu.

Podľa § 16 ods. 6 a 7 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, ak možno použiť v rozpočtovom roku v súlade s osobitným predpisom nevyčerpané účelovo určené prostriedky poskytnuté v predchádzajúcom rozpočtovom roku zo štátneho rozpočtu, z rozpočtu Európskej únie alebo na základe osobitného predpisu, tieto nevyčerpané prostriedky sa na účely tvorby peňažných fondov pri usporiadaní prebytku rozpočtu z tohto prebytku vylučujú.

Mesto k 31.12.2025 vykazuje nevyčerpané účelovo určené prostriedky poskytnuté v predchádzajúcich rozpočtových rokoch zo ŠR, z rozpočtu EÚ alebo na základe osobitného predpisu, ktoré možno použiť v nasledujúcom rozpočtovom roku, vo výške 3 430 104,43 €. Tieto finančné prostriedky musia byť vylúčené tak z prebytku rozpočtu ako aj zo zostatku finančných operácií. Po ich vylúčení je zostatok finančných prostriedkov vo výške 555 086,43 €. Tento zostatok bude použitý na tvorbu rezervného fondu.

Na základe dosiahnutých výsledkov hospodárenia za rok 2025 konštatujem, že mesto sa snaží postupovať zodpovedne pri správe verejných financií. V kontexte aktuálnych ekonomických výziev je dôležité pokračovať v rozpočtovej disciplíne, strategickom plánovaní a hľadaní rezerv, najmä na strane bežných výdavkov, s cieľom udržať dlhodobú rozpočtovú rovnováhu.

V stanovisku k návrhu záverečného účtu za rok 2024, vychádzajúc z dostupných údajov o rozpočtovom hospodárení mesta, ako aj s prihliadnutím na dopady legislatívnych zmien a vývoj makroekonomických ukazovateľov, ktoré ovplyvňujú aj hospodárenie samospráv, som uviedla niekoľko odporúčaní. Tieto odporúčania boli zo strany vedenia mesta akceptované a ich implementácia sa pozitívne prejavila vo výsledkoch rozpočtového hospodárenia:

- a) mesto sa zodpovedne pripravilo na nižší rast daňových príjmov, predovšetkým podielových daní zo štátneho rozpočtu, ako aj na zvýšené požiadavky na bežné výdavky;
- b) cieľavedomým zvyšovaním nedaňových príjmov a uplatňovaním rozpočtovej zodpovednosti sa mestu podarilo vytvoriť prebytok bežného rozpočtu, ktorý bol následne použitý na financovanie kapitálových výdavkov a splácanie návratných zdrojov financovania.

Pre zabezpečenie efektívneho a udržateľného hospodárenia v nasledujúcich rokoch je nevyhnutné, aby mesto pokračovalo v systematickej analýze štruktúry bežných výdavkov s cieľom identifikovať a využívať možné vnútorné rezervy v rámci bežného rozpočtu.

Mesto je dlhodobo úspešné v získavaní externých finančných zdrojov — zo štátneho rozpočtu, fondov Európskej únie, na základe medzinárodných dohôd. Na zabezpečenie spolufinancovania týchto projektov však potrebuje disponovať dostatočnými vlastnými zdrojmi. Tie je potrebné systematicky budovať vhodne nastavenou fiškálnou politikou na strane príjmov a dôsledným uplatňovaním rozpočtovej disciplíny na strane výdavkov.

Dlhodobo upozorňujem na disproporciu medzi zdrojmi kapitálového rozpočtu a počtom ako aj rozsahom rozvojových programov zahrnutých v programovom rozpočte. Aj v nadchádzajúcom období odporúčam venovať zvýšenú pozornosť účinnému riadeniu rozvojových investičných programov, optimalizácii projektového manažmentu a zefektívneniu interných procesov. Všetko úsilie by malo viesť k dokončeniu rozpracovaných rozvojových investičných programov. Kľúčovou prioritou bude analýza a riadenie rizík pre

strategické plánovanie rozvoja mesta (aktívne hľadanie zdrojov, efektívny projektový manažment a účinné rozpočtovanie kapitálových výdavkov a ich zosúladenie s reálnymi možnosťami rozpočtu mesta).

2. BILANCIA AKTÍV A PASÍV

Z bilancie aktív a pasív je zrejмый vyšší podiel neobežného majetku oproti obežnému majetku v aktívach mesta. Oproti minulému roku mesto zaznamenalo nárast majetku, jedným z dôvodov je, že do zriaďovateľskej pôsobnosti mesta prešlo Zariadenie sociálnych služieb LUNA.

V návrhu záverečného účtu sú aktíva a pasíva podrobne okomentované. Mesto zdôvodnilo pohyb aktív podľa jednotlivých druhov majetku a to tak pri prírastkoch ako aj pri úbytkoch majetku.

Z majetku, ktorý mesto vlastní vo výške 103 883 091 €, majú väčšinu v správe rozpočtové organizácie a príspevkové organizácie (najmä príspevková organizácia Mestské služby, kultúra a šport Brezno):

Majetok v správe rozpočtových organizácií	22 574 333,41
Majetok v správe príspevkovej organizácie	52 892 194,97

Mesto za rok 2025 zaznamenalo zvýšenie stavu celkových pohľadávok o 1 232 638 € oproti roku 2024. V návrhu záverečného účtu je tento nárast zdôvodnený zúčtovaním dotácie pre Investičnú bytovú výstavbu, s. r. o. vo výške 1 281 661,26 € (platba bola zrealizovaná 31.12.2025 ako mylná platba bola vrátená späť na účet dňa 02.01.2026 a následne v ten istý deň znovu zrealizovaná).

Prehľad vývoja pohľadávok za uplynulé roky:

Rok	Pohľadávky celkom
2020	1 509 302
2021	1 418 092
2022	1 484 557
2023	1 747 877
2024	1 526 109
2025	2 758 747

(údaje sú uvedené v €)

V roku 2025 sa znížil stav pohľadávok po lehote splatnosti oproti roku 2024.

Vývoj pohľadávok podľa lehoty splatnosti:

Rok	Pohľadávky v lehote splatnosti	Pohľadávky po lehote splatnosti
2020	185 532	1 323 770
2021	34 439	1 383 653
2022	265 507	1 219 050
2023	270 091	1 477 786
2024	285 145	1 240 964
2025	1 594 670	1 164 077

(údaje sú uvedené v €)

Daňové pohľadávky

Vývoj daňových pohľadávok – nedoplatkov za uplynulé roky:

	2021	2022	2023	2024	2025
Daň z nehnuteľností	336 770	311 101	392 636	370 854	372 685
Daň za psa	3 764	4 035	3 902	3 709	3 440
Daň za verejné priestranstvo	3 846	2 082	5 579	5 038	4 950
Daň za predajné automaty	0	0	45	45	45
Daň za ubytovanie	87	1 665	938	359	2 284
Poplatok za KO	462 189	482 564	531 170	542 709	544 132
Celkom	806 656	801 447	934 270	922 715	927 536

(údaje sú uvedené v €)

Vývoj daňových pohľadávok je stabilný, prekvapením je nárast pohľadávok z ubytovania, z dane z nehnuteľností a z poplatku za komunálny odpad. Odporúčam naďalej venovať pozornosť vymáhaniu daňových pohľadávok. V návrhu záverečného účtu sú podrobne opísané spôsoby ich vymáhania. Mesto uplatňuje nový inštitút vymáhania daňových nedoplatkov, a to daňové exekúcie zadržaním vodičského preukazu. Zabezpečuje tiež vymáhanie daňových nedoplatkov cez daňové exekúcie prikázaním pohľadávky z účtu v banke, daňové exekúcie zrážkami z dôchodku daňového dlžníka, daňové exekúcie zrážkami zo mzdy daňového dlžníka a cez exekúcie prostredníctvom externých exekútorov.

Nedaňové pohľadávky

Mesto eviduje k 31.12.2025 nedaňové pohľadávky vo výške 1 831 211,08 €, ako bolo uvedené vyššie, z toho 1 281 661,26 € tvorí nezúčtovaná dotácia pre Investičnú bytovú výstavbu, s. r. o.

V návrhu záverečného účtu je uvedená podrobná štruktúra nedaňových pohľadávok, príčiny a dôvody ich vzniku ako aj spôsob ako sa s nimi nakladá.

Odporúčam venovať zvýšenú pozornosť vymáhaniu nedaňových pohľadávok, najmä pohľadávok na nájomnom a cenách služieb spojených s užívaním bytov, ktoré sú často po lehote splatnosti.

Závázky

Mesto eviduje záväzky k 31.12.2025 vo výške 17 549 331 €, čo je opätovne výrazný nárast oproti minulým rokom a aj oproti roku 2024 (k 31.12.2024 vo výške 14 582 596 €, 31.12.2023 - 10 550 192 €, k 31.12.2022 - 8 592 328 €, k 31.12.2021 - 7 336 467 €).

V návrhu záverečného účtu je podrobne uvedená štruktúra záväzkov mesta.

Dávam do pozornosti rast záväzkov oproti minulým rokom, v porovnaní s rokom 2021 ide o nárast z 7 336 467 € na 17 549 331 €. Najväčší nárast bol zaznamenaný na ostatných záväzkoch, ide najmä o záväzky voči Štátnemu fondu rozvoja bývania a Environmentálneho fondu.

Na výšku záväzkov upozorňujem z dôvodu, že ide o zvýšené nároky na rozpočet mesta, záväzky voči dodávateľom sú splatné v súlade so zmluvnou lehotou splatnosti a ostatné dlhodobé záväzky v ďalších rokoch podľa splatnosti návratných zdrojov financovania.

3. PREHĽAD O STAVE A VÝVOJI DLHU

Podľa §17 ods.14 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy dodržanie podmienok pre prijatie návratných zdrojov financovania preveruje pred ich prijatím hlavný kontrolór obce. Porušenie podmienok pre prijatie návratných zdrojov financovania obcou je hlavný kontrolór obce povinný bezodkladne oznámiť ministerstvu financií.

Podmienky na prijatie návratných zdrojov financovania sú upravené v ustanovení §17 ods.6 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy. Podľa citovaného ustanovenia obec môže na plnenie svojich úloh prijať návratné zdroje financovania, len ak

- a) celková suma dlhu obce neprekročí 60% skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka a
- b) suma splátok návratných zdrojov financovania, vrátane úhrady výnosov a suma splátok záväzkov z investičných dodávateľských úverov neprekročí v príslušnom rozpočtovom roku 25 % skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka znížených o prostriedky poskytnuté v príslušnom rozpočtovom roku obci alebo vyššiemu územnému celku z rozpočtu iného subjektu verejnej správy, prostriedky poskytnuté z Európskej únie a iné prostriedky zo zahraničia alebo prostriedky získané na základe osobitného predpisu.

Platí, že obe podmienky musia byť splnené súčasne.

Podľa §17 ods.7 a 8 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy celkovú sumu dlhu obce tvorí súhrn záväzkov vyplývajúcich zo splácania istín návratných zdrojov financovania a súhrn záväzkov z investičných dodávateľských úverov a ručiteľských záväzkov obce.

Do celkovej sumy dlhu sa nezapočítavajú záväzky z úverov zo Štátneho fondu rozvoja bývania (ŠFRB) a úverov z Environmentálneho fondu (EF).

V roku 2025 som preverovala prijatie 11 návratných zdrojov financovania:

1.

Úver zo ŠFRB na výstavbu nájomného bytového domu s 96 nájomnými bytmi bežného štandardu na ulici MPČĽ v Brezne - Úverová zmluva č. 600/231/2021 o poskytnutí úveru na výstavbu nájomného bytového domu s 96 nájomnými bytmi na ul. MPČĽ v Brezne navýšenie o 19 460,00 € a Úverová zmluva 600/232/2021 na výstavbu technickej vybavenosti slúžiacej nájomnému bytovému domu s 96 nájomnými bytmi na ulici MPČĽ v Brezne navýšenie o 3 670,00 €.

2.

Úver zo ŠFRB na výstavbu nájomného bytového domu ulica Sekurisova Brezno s nebytovými priestormi, garážovým stojiskom a 50 nájomnými bytmi bežného štandardu vo výške 60 % z obstarávacích nákladov bytového domu v sume 2 196 900,00 € s lehotou splatnosti 40 rokov s úrokovou mierou 1,00 % a úver zo ŠFRB na realizáciu súvisiacej technickej vybavenosti s lehotou splatnosti 20 rokov s úrokovou mierou 1,00 % v sume 270 230,00 €.

3.

Úver zo ŠFRB na výstavbu nájomného bytového domu s 96 nájomnými bytmi bežného štandardu na ulici MPČĽ v Brezne:

Výška úveru: 63 520,00 €

Úroková sadzba: 1,00 %

Doba splácania: 20 rokov

Suma splátok návratných zdrojov financovania, vrátane úhrady výnosov (výška ročnej splátky): splátka istiny : 3 176,04 € a splátka úrokov : 635,20 €

4.

Úver z EF na obnovu budovy Mestského úradu Brezno – zníženie energetickej náročnosti, objekt námestie M. R. Štefánika 1

Výška úveru: 902 575,20 €

Úroková sadzba: 2,0 %

Doba splácania: 20 rokov

Suma splátok návratných zdrojov financovania, vrátane úhrady výnosov (výška ročnej splátky): splátka istiny : 45 128,76 € a splátka úrokov : 18 051,51 €

5.

Úver z EF na stavebné úpravy domu smútku

Výška úveru: 78 966,00 €

Úroková sadzba: 2,0 %

Doba splácania: max. 15 rokov

Suma splátok návratných zdrojov financovania, vrátane úhrady výnosov (výška ročnej splátky): splátka istiny : 5 264,40 € a splátka úrokov : 1 579,32 €

6.

Úver z EF na rekonštrukciu verejného osvetlenia na úseku I/66 Brezno

Výška úveru: 49 200,00 €

Úroková sadzba: 2,0 %

Doba splácania: 15 rokov

Suma splátok návratných zdrojov financovania, vrátane úhrady výnosov (výška ročnej splátky): splátka istiny : 3 280 € a splátka úrokov : 984,00 €

7.

Úver z EF na vodozadržné opatrenia na novom cintoríne

Výška úveru: 503 623,52 €

Úroková sadzba: 2,0 %

Doba splácania: 20 rokov

Suma splátok návratných zdrojov financovania, vrátane úhrady výnosov (výška ročnej splátky): splátka istiny : 25 181,28 € a splátka úrokov : 6 715,04 €

8.

Úver z EF na obnovu ZŠ s MŠ MPČL Brezno

Výška úveru: 48 585,00 €

Úroková sadzba: 0,1 %

Doba splácania: max. 15 rokov

Suma splátok návratných zdrojov financovania, vrátane úhrady výnosov (výška ročnej splátky): splátka istiny : 3 239,04 € a splátka úrokov : 48,59 €

9.

Úver z EF na zelenú strechu ZŠ s MŠ MPČL Brezno

Výška úveru: 12 177,00 EUR

Úroková sadzba: 0,1 %

Doba splácania: max. 15 rokov

Suma splátok návratných zdrojov financovania, vrátane úhrady výnosov (výška ročnej splátky): splátka istiny : 811,8 € a splátka úrokov : 12,18 €

10.

Krátkodobý úver na vyrovnanie časového nesúladu medzi príjmami a výdavkami – úhrada kapitálových výdavkov

Výška úveru: 900 000,00 €

Úroková sadzba: 1M EURIBOR (k 5.11.2025 = 1,865 % p.a.) + marža 0,39 % p.a.

Doba splácania: do 1 roka

Suma splátok návratných zdrojov financovania, vrátane úhrady výnosov (výška ročnej splátky): splátka istiny : 900 000,00 € a splátka úrokov : 20 295,00 €
11.

Investičný úver – úver s podporou Rozvojovej Rady Európy a s možnosťou získania grantu z plánu spravodlivosti transformácie – pilier III úverový nástroj pre verejný sektor s EIB (Európskej investičnej banky)

Účel prijatia a použitia úveru: na vykrytie kapitálových výdavkov

Výška úveru: 8 000 000,00 €

Úroková sadzba:

a) 12M EURIBOR (k 5.11.2025 = 2,212 % p.a.) + marža 0,47 % p.a.

b) FIX 5 rokov = 2,88 % p.a.

c) FIX 10 rokov = 3,25 % p.a.

d) FIX 20 rokov = 3,48 % p.a.

Čerpanie úveru: do 31.12.2026/ najneskôr do 31.03.2027

Doba splácania: 20 rokov – do 31.12.2046

Suma splátok návratných zdrojov financovania, vrátane úhrady výnosov (výška ročnej splátky): splátka istiny : 400 000 € a splátka úrokov : 203 832,00 €

Pri prijatí a schvaľovaní každého z uvedených úverov som preverila splnenie podmienky podľa §17 ods.6 písm. a) a b) zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy (pri úveroch zo ŠFRB a z EF bolo preverené splnenie podmienky podľa § 17 ods. 6 písm. b) zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, nakoľko tieto návratné zdroje financovania nevstupujú do celkovej sumy dlhu).

Podmienky prijatia návratných zdrojov financovania boli mestom splnené. Výsledky preverenia boli predkladané na rokovanie zastupiteľstva vždy pred schvaľovaním prijatia návratných zdrojov financovania.

Podľa §17 ods.15 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy hlavný kontrolór obce sleduje počas rozpočtového roka stav a vývoj dlhu obce. Dosiahnutie zákonnej hranice celkovej sumy dlhu je hlavný kontrolór obce povinný bezodkladne oznámiť ministerstvu financií.

Prehľad o návratných zdrojov financovania mesta so stavom k 31.12.2024 a k 31.12.2025:

Číslo zmluvy	Splatnosť	Schválená výška v €	Účel	Zostatok k 31.12.2024	Zostatok k 31.12.2025
11/101/06	01.06.2025		Reštrukturalizácia úveru	53 827,50	
11/101/05	25.07.2030	3 632 742,48	Zimný štadión	284 911,16	233 311,16
11/018/06	25.07.2030	192 524,73	Hotel Ďumbier	35 062,00	28 718,32
11/023/09	14.10.2029	2 100 000,00	Zimný štadión, Prestavba a nadstavba ZŠ P2 Rekonštrukcia námestia III. etapa	559 206,00	458 785,20
600/416/2018	2049	870 500,00	Dom seniorov a denný stacionár	711 832,58	684 113,83
603/1127/2002	15.07.2032	337 183,83	nájomný dom - 23 b.j. MPČE	136 106,89	122 138,30
603/646/2007	15.09.2037	515 833,50	nájomný dom - 39 b.j. Nálepkova	240 724,77	223 167,98
600/39/2018	15.08.2048	655 200,00	nájomný dom - 24 b.j. ŠLN	533 133,98	513 143,52
600/40/2018	15.08.2038	34 550,00	TV - 24 b.j. ŠLN	24 365,52	22 697,49

600/231/2021	06.07.2063	5 838 160,00	nájomný dom - 96 b.j. Mazorník	5 581 423,92	5 430 782,99
600/232/2021	06.07.2043	313 890,00	TV -96 b.j. Mazorník	285 798,16	267 323,23
4626 08U03	04.04.2043	24 857,40	EF - Kompostáreň	22 985,40	21 737,40
4618 08U02	26.06.2028	56 377,30	EF - ZEÚ MŠ B. Němcovej	9 812,30	6 992,30
4619 08U02	27.12.2027	171 645,35	EF - ZEÚ MŠ Hradby	25 865,35	17 273,35
4638 08U02	27.06.2044	220 083,92	EF - ZEÚ MŠ MPČĽ 35	212 133,92	201 249,92
4636 08U02	25.03.2044	112 534,32	EF - Vnútroblok 9. mája vstup	108 313,32	102 685,32
4660 08U02	25.03.2044	147 999,61	EF - Vnútroblok MPČĽ	142 446,61	135 042,61
4668 08U02	27.12.2044	213 396,56	EF – Vnútroblok ŠLN II.	213 396,56	202 728,56
24054508U03	25.04.2045	476 920,41	EF – Kompostáreň - stavba		461 024,41
132/CC/21	31.12.2025	2 000 000,00	Investičný úver - 2021	400 000,00	
954/CC/23	31.07.2043	3 500 000,00	Investičný úver - 2023	3 500 000,00	3 372 144,00
SPOLU				13 959 536,30	12 505 059,89

Stav a vývoj dlhu za posledné obdobie:

Rok	Celková suma dlhu v €	Suma splátok istiny vrátane výnosov	Skutočné bežné príjmy predchádzajúceho roka/ Skutočné bežné príjmy predchádzajúceho roka bez transferov	§17 ods.6 písm. a) (v %)	§17 ods.6 písm. b) (v %)
2019	3 115 374	411 588	16 526 080/ 11 918 430	18,85	3,45
2020	2 431 365	1 098 701	16 047 185/ 11 514 139	15,15	9,54
2021	3 768 275	1 169 858	17 452 508/ 11 288 001	21,59	10,36
2022	3 104 206	1 624 579	18 037 035/ 12 212 049	17,21	13,30
2023	5 499 027	1 879 193	20 014 225/ 14 006 593	27,48	13,42
2024	4 833 007	1 369 337	22 611 166/ 12 774 101	21,388	10,72
2025	4 092 959	1 273 390	26 150 700/ 15 048 483	15,65	8,46

4. ÚDAJE O HOSPODÁRENÍ PRÍSPEVKOVEJ ORGANIZÁCIE

Mesto má zriadenú jednu príspevkovú organizáciu – Mestské služby, kultúra a šport Brezno. Záverečný účet obsahuje strohé údaje o hospodárení tejto príspevkovej organizácie.

Vzhľadom k výške príspevku a k činnostiam, ktoré táto organizácia pre mesto zabezpečuje, opätovne odporúčam, aby sa v tejto časti návrhu záverečného účtu venovala hospodáreniu príspevkovej organizácii väčšia pozornosť.

Mesto svojej príspevkovej organizácii poskytlo príspevok na prevádzku a príspevok na obstaranie dlhodobého hmotného a nehmotného majetku:

2025	Bežný príspevok		Kapitálový príspevok	
	rozpočet	čerpanie	rozpočet	čerpanie
Technické služby	3 617 190,24	3 617 190,24	118 758,01	118 758,01

(údaje sú uvedené v €)

v porovnaní s uplynulými rokmi:

2024	Bežný príspevok		Kapitálový príspevok	
	rozpočet	čerpanie	rozpočet	čerpanie
Technické služby	3 598 088	3 496 796,30	52 780	52 778,80
2023	Bežný príspevok		Kapitálový príspevok	
	rozpočet	čerpanie	rozpočet	čerpanie
Technické služby	3 366 323,40	3 366 323,40	82 539,28	82 539,28
2022	Bežný príspevok		Kapitálový príspevok	
	rozpočet	čerpanie	rozpočet	čerpanie
Technické služby	2 849 005,36	2 849 005,36	870 820,63	870 820,63
2021	Bežný príspevok		Kapitálový príspevok	
	rozpočet	čerpanie	rozpočet	čerpanie
Technické služby	2 560 994,29	2 560 994,29	560 160,35	560 160,35

(údaje sú uvedené v €)

Hospodárenie príspevkovej organizácie za hlavnú činnosť v roku 2025 v porovnaní s predchádzajúcimi rokmi:

	Technické služby - 2021	Technické služby - 2022	Technické služby - 2023	Technické služby - 2024	Mestské služby, kultúra a šport - 2025
Náklady	4 233 832,25	4 941 514,62	5 557 477,04	6 109 685,11	6 279 619,44
Výnosy, v tom :	4 222 539,77	4 814 389,67	5 559 326,27	6 195 205,98	6 295 150,70
Výsledok hospodárenia (po zdanení)	- 11 292,48	- 127 124,95	1 849,23	83 309,88	15 531,26

(údaje sú uvedené v €)

Hospodárenie príspevkovej organizácie za podnikateľskú činnosť v roku 2025 v porovnaní s predchádzajúcimi rokmi:

	Technické služby - 2021	Technické služby - 2022	Technické služby - 2023	Technické služby - 2024	Mestské služby, kultúra a šport - 2025
Náklady	621 153,39	708 291,09	560 811,33	743 772,69	694 464,43
Výnosy	634 822,72	685 227,65	585 695,45	745 911,97	763 188,18
Výsledok hospodárenia (po zdanení)	13 457,92	- 23 063,44	24 601,84	2 139,28	61 292,58

(údaje sú uvedené v €)

Výsledok hospodárenia z hlavnej aj podnikateľskej činnosti príspevkovej organizácie za rok 2025 je vysporiadaný v zmysle Metodického usmernenia MF/020324/202-352 o účtovaní výsledku hospodárenia v príspevkových organizáciách.

5. PREHLAD O POSKYTNUTÝCH DOTÁCIÁCH

V súlade so zákonom o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy návrh záverečného účtu obsahuje aj podrobný prehľad o poskytnutých dotáciách podľa § 7 ods. 4 cit. zákona v členení podľa jednotlivých príjemcov. Mesto poskytlo dotácie v súlade s cit. zákonom a s VZN o poskytovaní dotácií a členských príspevkov fyzickým a právnickým osobám – podnikateľom na podporu všeobecne prospešných služieb, na všeobecne prospešný a verejnoprospešný účel.

6. ÚDAJE O PODNIKATELSKEJ ČINNOSTI

Návrh záverečného účtu mesta Brezna neobsahuje údaje o nákladoch a výnosoch podnikateľskej činnosti, pretože mesto v roku 2025 nevykonávalo podnikateľskú činnosť.

7. HODNOTENIE PROGRAMOV ROZPOČTU

V súlade so zákonom o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy bol rozpočet na rok 2024 zostavený ako programový rozpočet; výdavky rozpočtu mesta boli alokované do príslušných programov, ktoré sa vnútorne členili na podprogramy, prvky a projekty. Každý program, ktorý predstavuje súhrn viacerých aktivít, mal definovaný svoj zámer a cieľ, pričom zámer vyjadruje očakávaný pozitívny dôsledok dlhodobého plnenia príslušných cieľov a cieľ sa monitoruje a hodnotí merateľným ukazovateľom. Hodnotenie programov v návrhu záverečného účtu je na úrovni slovného uvedenia plnenia či neplnenia jednotlivých programov mesta, vrátane jeho prvkov a projektov.

Programovému rozpočtovaniu sa venuje veľká pozornosť. Pre jeho úspešnú implementáciu v miestnej a regionálnej územnej samospráve Ministerstvo financií SR ako metodickú pomôcku zverejnilo nasledovné dokumenty:

- Praktický a konkrétny manuál pre tvorbu programových štruktúr na úrovni miestnej a regionálnej územnej samosprávy
- Prehľad najlepších príkladov rozpočtovania na úrovni miestnej a regionálnej územnej samosprávy
- Zborník obsahujúci príklady správne aj nesprávne formulovaných zámerov, cieľov a merateľných ukazovateľov miestnej a regionálnej územnej samosprávy
- Informačný dokument o programovom rozpočtovaní, jeho výhodách a význame pre zlepšenie rozhodovacieho procesu s príkladmi aplikácie v zahraničí

Z týchto materiálov vyplýva, že programové rozpočtovanie je systém plánovania, rozpočtovania, monitorovania a hodnotenia, ktorého cieľom je dlhodobo dosahovať hospodárnosť, efektívnosť a výkonnosť pri využívaní verejných zdrojov, zvyšovať kvalitu poskytovaných služieb obyvateľstvu, zabezpečiť transparentný a zodpovedný prístup pri rozdeľovaní a čerpaní verejných prostriedkov. Kľúčovým prvkom je prepojenie rozpočtových zdrojov s reálne dosiahnutými výsledkami.

Úspešnosť programového rozpočtovania je podmienená jasným zadefinovaním a vyhodnocovaním zámerov, cieľov a merateľných ukazovateľov v kontexte čerpania výdavkov so zameraním na efektívnosť, účinnosť a výkonnosť. Zámery sú formou na vyjadrenie očakávaného pozitívneho dôsledku dlhodobého plnenia cieľov, predstavujú najvyššiu strategickú úroveň, víziu, ku ktorej obec smeruje. Ciele sú formou na vyjadrenie konkrétnych výsledkov a výstupov, ktoré sa musia dosiahnuť, aby sa naplnil zámer.

Návrh záverečného účtu obsahuje „Hodnotiacu správu za obdobie od 1.1.2025 do 31.12.2025“ (ďalej len „hodnotiaca správa“). Podľa návrhu záverečného účtu a hodnotiacej správy boli výdavky rozpočtu mesta alokované do 9 programov, ktoré sa vnútorne členili na podprogramy, niektoré aj na prvky a projekty. V rámci programov, podprogramov, prvkov a projektov boli zadefinované zámery, zodpovednosť, ciele a merateľné ukazovatele. Hodnotenie výdavkov programového rozpočtu nebolo predložené v členení na bežné a kapitálové výdavky podľa § 10 ods. 3 a 4 posledná veta zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.

Návrh záverečného účtu obsahuje „Plnenie rozvojových programov mesta Brezna za rok 2025“, v rámci ktorého sa vychádzalo z návrhu rozpočtu rozvojových programov mesta, ktorý nebol spracovaný podľa funkčnej klasifikácie. Opätovne musím konštatovať, že viaceré aktivity nepredstavujú reálne rozvojové programy či investičné akcie, ale išlo skôr o obstaranie dlhodobého hmotného a nehmotného majetku z kapitálových výdavkov. Z tohto dôvodu opätovne odporúčam vykonať „inventúru rozvojových programov“ a prehodnotiť zaradenie jednotlivých aktivít do rozvojových programov mesta. Obstaranie majetku by nemalo byť automaticky považované za investičnú akciu v rámci rozvojového programu.

Podľa zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy viacročný rozpočet je strednodobý ekonomický nástroj finančnej politiky obce alebo vyššieho územného celku, v ktorom sú v rámci ich pôsobnosti vyjadrené zámery rozvoja územia a potrieb obyvateľov vrátane programov obce alebo programov vyššieho územného celku najmenej na tri rozpočtové roky. „Hodnotiaca správa za obdobie od 1.1.2025 do 31.12.2025“ a „Plnenie rozvojových programov mesta Brezna za rok 2025“ neobsahuje informáciu o časovom období realizácie rozvojových programov. V programoch rozpočtu a v ich vyhodnotení nie sú vyjadrené zámery rozvoja územia a potrieb obyvateľov vrátane programov najmenej na tri rozpočtové roky.

Komplexné zhodnotenie tvorby a plnenia programového rozpočtu mesta v jednotlivých kontrolovaných subjektoch bolo vykonané v roku 2025 a bude vykonané v roku 2026 podľa plánu kontrolnej činnosti hlavnej kontrolórky.

ZÁVER

Návrh záverečného účtu mesta Brezna za rok 2025 je vypracovaný v súlade s príslušnými ustanoveniami § 16 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a obsahuje všetky predpísané náležitosti podľa § 16 ods. 5 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.

Návrh záverečného účtu mesta Brezna za rok 2025 bol zverejnený v súlade s § 9 ods. 2 zákona o obecnom zriadení a § 16 ods. 9 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.

Riadna účtovná závierka k 31.12.2025 bola overená audítorom v súlade so všeobecne-záväznými právnymi predpismi.

ING. INGRID KONEČNÁ VEVERKOVÁ
HLAVNÁ KONTROLÓRKA MESTA BREZNA